

لا خطر من خطر

ترجمة القواعد الفقهية
آية الله العظمى مكارم شيرازي

ترجمه و تحقیق:
سید محمد جوادی سید سعید کزندی

مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵-

قاعده لا ضرر / تألیف [ناصر] مکارم شیرازی؛ ترجمه و تحقیق: سیدمحمدجواد
بنی سعید لنگرودی. - قم: انتشارات امام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۳۹۰.

ISBN: 978-964-533-155-7

ص ۲۴۸.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. قاعده لا ضرر. ۲. فقه - قواعد. الف. بنی سعید لنگرودی، محمدجواد. مترجم.

ب. عنوان.

۲۹۷/۳۲۴

م ۲۳۲

ق ۱۳۹۰

۱۳۹۰

ناشر برتر
نوزدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

قاعده «لا ضرر»

تألیف: حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی

ترجمه و تحقیق: سید محمدجواد بنی سعید لنگرودی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

صفحه و قطع: ۲۴۸ / رقعی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰

چاپخانه: سلیمانزاده

ناشر: انتشارات امام علی بن ابی طالب (ع)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۳-۱۵۵-۷

قم - ابتدای خیابان شهدا - کوی آمار (۲۲) - پلاک ۱۵

تلفن: ۷۷۳۲۴۷۸ - دورنگار: ۷۸۴۰۰۹۹

www.amiralmomeninpub.com

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹۰	مقدمه مترجم
۱۱	مقدمه
۱۱	جایگاه قواعد فقهیه فقه و اصول
۱۶	قواعد فقهی چیست؟
۱۶	مسائل اصولی
۲۰	وجه تمایز مسائل اصولی
۲۱	مسائل فقهی
۲۴	فایده
۲۷	اقسام قواعد فقهیه
۲۹	قاعده «لا ضرر»
۳۳	مقام اول: مدرک قاعده «لا ضرر»
۳۳	شواهد قرآنی دلالت کننده بر نفی ضرر
۴۰	روایات دلالت کننده بر نفی ضرر
۴۱	روایات عام از طریق شیعه

- ۶۰ روایات خاص از طریق شیعه
- ۷۴ روایات از طریق اهل تسنن
- ۷۷ کلمات علمای اصحاب
- ۸۱ مقام دوم: مفاد قاعدة «لا ضرر»
- ۸۱ مقدمه اول: وجود قيد «فی الاسلام»
- ۸۵ وجود قيد «علی مؤمن»
- ۸۵ اهميت و جود این قیود
- ۸۷ مقدمه روح عدم استقلال فقره «لا ضرر و لا ضرار»
- ۸۹ نظر شیخ الشریعہ صاحب مائتہ
- ۹۱ پاسخ شیخ الشریعہ اصفهانی
- ۹۳ نظر محقق نایینی رحمۃ اللہ علیہ
- ۹۵ پاسخ محقق نایینی رحمۃ اللہ علیہ
- ۱۰۵ معنای «ضرر» و «ضرار»
- ۱۰۵ معنای «ضرر»
- ۱۰۸ معنای «ضرار»
- ۱۰۹ موارد استعمال ماده «ضرار» در قرآن
- ۱۱۰ استعمال ماده «ضرار» در روایات
- ۱۱۵ احتمالات چهارگانه معنای حدیث و مفاد آن
- ۱۱۹ مختار ما در معنای حدیث
- ۱۱۹ تبیین و توجیه احتمال چهارم

- ۱۲۶ تبیین و توجیه احتمال سوم
- ۱۲۷ اشکال شیخ انصاری و محقق نایینی
- ۱۲۸ ردّ اشکال شیخ انصاری و محقق نایینی
- ۱۳۰ تبیین و توجیه احتمال اول
- ۱۳۱ نظر محقق نایینی
- ۱۳۸ تبیین و توجیه احتمال دوم
- ۱۳۹ نظر مختار بر معنای حدیث
- ۱۴۶ احتمالی دیگر در نام حدیث
- ۱۴۸ اشکال بر احتمال دیگر بر معنای حدیث
- ۱۵۳ تنبیهات
- ۱۵۴ تنبیه اول: ضعف قاعده به علت کثرت تخصص
- ۱۶۰ تنبیه دوم: مخالفت حدیث «لا ضرر» با قواعد
- ۱۶۲ پاسخ محقق نایینی رحمته الله علیه
- ۱۶۳ اشکال بر پاسخ محقق نایینی
- ۱۶۵ تنبیه سوم: وجه تقدیم قاعده «لا ضرر» بر ادله احکام اولیه
- ۱۶۹ تنبیه چهارم: حکم به نفی ضرر رخصت است یا عزیمت؟
- ۱۶۹ نظر قائلین قول به صحت
- ۱۷۰ اشکال محقق نایینی بر قول به صحت
- ۱۷۱ پاسخ به اشکالات محقق نایینی
- ۱۷۴ تنبیه پنجم: ملاک، ضرر واقعی است یا علم به ضرر؟

- ۱۷۵ دلایل صحت وضو با وجود ضرر واقعی
- ۱۷۵ ردّ دلیل اوّل
- ۱۷۷ تایید دلیل دوم
- ۱۷۸ حکم وضو در فرض توهم ضرر
- ۱۸۲ تنبیه ششم: قاعده شامل عدمیات هم می شود؟
- ۱۸۴ ادلّه عمومیت قاعده «لا ضرر»
- ۱۸۸ وجوه سه گانه تعمیم قاعده «لا ضرر»
- ۱۹۰ ادلّه عدم عمومیت قاعده «لا ضرر»
- ۱۹۷ تنبیه هفتم: مراد از ضرر
- ۲۰۰ تنبیه هشتم: ضرر زدن به غیر منظور دفع ضرر از خود
- ۲۰۲ صورت های مسأله
- ۲۰۶ مسئله اضرار به غیر در زمان اکراه
- ۲۱۰ تنبیه نهم: حکم تعارض ضررین
- ۲۱۹ ایراد محقق نایینی بر شیخ انصاری
- ۲۲۱ حکم مسئله از نظر ما
- ۲۳۰ تنبیه دهم: در ضرر حکم، فرقی بین مکلف به حکم و غیر آن نیست
- ۲۳۲ تنبیه یازدهم: تأیید نظر مختار در معنای حدیث
- ۲۳۶ تنبیه دوازدهم: آیا اقدام، مانع شمول «لا ضرر» است؟
- ۲۳۸ فرع فقهی
- ۲۴۳ فهرست منابع

مقدمه مترجم

کتاب حاضر، ترجمه «قاعده لا ضرر» از کتاب «القواعد الفقهية» اثر استاد گرانمایه حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دام ظلّه) است که در سال ۱۳۷۹ (ه.ق) به رشته تحریر در آمده، و اکنون پس از ۵۰ سال از تاریخ تألیف آن، حسب الامر معظم له جهت ترجمه آن به زبان فارسی اقدام گردید تا در اختیار طلاب و دانشجویان رشته های مرتبط با فقه و حقوق اسلامی قرار گیرد بلکه این عزیزان بتوانند با سهولت بیشتری به مطالب این مباحث دسترسی پیدا کنند. در ترجمه این اثر سعی بر آن بوده تا علاوه بر انتقال مفهوم به صورت سلیس و روان، از چارچوب کلی عبارات نیز خارج نشویم، تا قابل تطبیق بر متن عربی هم باشد. در کل متن، علاوه بر آدرس روایات از مصدر اصلی و از کتاب وسائل الشیعه - چاپ اسلامیة و چاپ بیروت -، متن کامل آن روایت نیز آورده شده

است. کلیه ارجاعات و شواهد و نقل قول‌های مستقیم و غیر مستقیم، از منابع اصلی آن استخراج شده، و علاوه بر آدرس، مقداری از متن کتاب مورد نظر نیز، جهت سهولت مراجعه و بررسی متن اصلی، آورده شده است.

لازم به ذکر است که کتاب «القواعد الفقهية» شامل ۳۰ قاعدة فقهی است، که ان شاء الله به فضل الهی قواعد دیگر آن نیز به تدریج ترجمه و در اختیار علاقمندان قرار خواهد گرفت.

من الله التوفيق وعليه التكلان
سید محمد جواد بنی سعید لنگرودی